

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen ~~vasárnap~~ és csütörtökön.
Előfizetési ár:
Egy évre 2 korona 50 fillér. félévre 3 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-tér, Haris-ház,
ková a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilvtéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Magyar városok fejlődése.

Egyetlen városunk sincs olyan, melyben a magyar faj ne erősödött volna. Viszont tény az is, hogy a magyar városok mind az anyagi bajok utvesztőjében tévelyegnek.

Ebből a két tényből kiindulva, látjuk, hogy többé-kevésbé politikai vonatkozású okoskodások révén kívának a hírlapok legtöbbjei a magyar városok sorsán lendíteni. Mi azonban abból a két tényből, hogy tudniillik hazánk minden városában erősödött a magyar faj és hogy városaink, csaknem kivétel nélkül mind, anyagi zavarokkal küzdelegnek, nem kalandozunk át semmiféle politikai térre sem, ameyen kalózkodás semmi kedvünk nincsen, hanem annak a meggyőződésünknek adunk kifejezést, hogy ha a magyar faj a városokban megerősödött és ezért az eredményért csak azt az árt kellett fizetnünk, hogy a városi háztartások a legtöbb helyen anyagi zavarok közé jutottak: hát ez nem nagy baj, hanem igen örvendetes jelenség, mert a városok háztartási mérlegében az egyensúlyt helyreállítani: sokkal kevésbé ördögi mesterség, mint amennyire nehez nálunk a magyarság terjeszkedése.

Mondják, hogy a városok anyagi romlását az okozza, hogy nincs iparunk. És vajjon tehát mi okozta azt, hogy a magyar faj minden városban erősödött? — Hát bizony, ezt meg az okozta, hogy a városokban élő lakosság, mely iparral és kereskedelemmel foglalkozik, fogékonyabb érzékkel bír a nemzeti fejlődés iránt, mint a mezőgazdasági foglalkozásban élő falusi népesség. Az ipar és a kereskedelem megmagyarosodása tette fejlődésképesé a városokban élő magyar faj terjeszkedési erejét.

Ez a nemzeti erő nem a születési arányokból táplálkozik csupán, mert ha egyéb körülmények nem segítenek, a fejlődést ma éppen úgy nem lehetne észrevenni, mint ahogy a multban sem lehetett; hanem táplálékot nyer különösen abból, hogy a városok területén megnyitott kereseti források és kényelmi intézmények idegen ajkú elemeket vonzanak a városok falai közé, akik, ha megtalálják itt, amit keresnek, a városias kényelmet vagy a kereset forrást, akkor szívesen azonosítják magukat velünk, elfogadják a magyaros szellemet, ők maguk is megérik, hogy magyarokká kell lenniük, gyermekeiket pedig hazafias szellemben neveltetik köztünk.

Világos, hogy nagyobb nemzeti érdek alig képzelhető, mint az, hogy a magyar városok minél több embernek, minél több családnak kényelmet és kereseti forrást nyujtani képesek legyenek és elsőrangú feladata minden nemzeti törekvésnek az, hogy a városoknak ezen képességeit a lehető legnagyobb erőfeszítéssel is emeljük, növeljük, tökéletesítsük.

A helyzetnek ezt az alakulását Tiszta István gróf miniszterelnök kormányrajutása első pillanatában meglátta és mióta ő vette át az országos ügyek vezetését, azóta tudjuk, hogy a városok háztartásának mérlegét a fogyasztási adók jövedelmének átengedésével lehet helyreállítani.

Fájdalom, úgy áll a dolog, hogy ennek a nagyjelentőségű gondolatnak gyakorlati megvalósulása előtt ma még nehéz akadályok állanak, mert szigorú állami érdekeket érintő ügyek elintézését parancsolják előbb az országos viszonyok, amiket konszolidálnak még éppen nem mondhatunk; — holott ennek a nagyjelentőségű gondolatnak a valóra váltása még csak kezdő lépés volna arra, hogy a városok fejlődő képessége és ereje célszerűen kifejlődjék.

Mindenesetre nagyot lendít a városok során az, ha a háztartásuk mérlege egészséges, mert a rendelkezésükre álló anyagi eszközöket így a városias kényelem megalkotására és a új kereseti források megnyitására fordíthatják. Am nem szabad figyelmen kívül hagyni azt, hogy a rohamosabb fejlődésnek nem a háztartás, hanem maga a társadalom fogja megadni az igazi rugókat, ha erre igazán erőt nyer és alkalmas eszközöket vehet hatalmába.

Ezeket az erőket és eszközöket kell a városi lakosság részére felkeresni és megtalálni. Minden városban más erők és más eszközök alkalmasok a cél elérésére. A legtöbb magyar városban mégis arra kell törekednünk, hogy első sorban a környezetében folyó mezői gazdálkodás váljék intenzívvé.

Az a hiba nálunk, hogy ipart akarunk teremteni, holott a termőföldünk még külterjesen művelt terület. Egész határok kellene egy-egy gazdának arra, hogy megélhessen, holott más országban egy-egy hold ad megélhetést egy-egy földműves családnak. Addig, amig a zsellérember is 9—10 hold terület termését várja, és várhatja és ennyi területnek jövedelméből is csak úgy tud megélni, ha

napszámba is jár, hibába akarunk ipart teremteni. Az ipar a belterjes gazdálkodás után következik, akkor fejlődik majd rohamosan, ha az egy-két holdas kertészkedés is annyira elfoglalja már a területet, hogy a népeséget kizsorigja a mezőkről és belekényszeríti az ipari foglalkozásba.

Ez a fejlődés természetes rendje. Ha meg akarjuk előzni a természetes rendet, úgy járhatunk, mint az a tanár, aki az elemi iskolákban akarta a görög klasszikusokat megértetni. A földterületekre kell gondot fordítani és érdeme a mai kormány, hogy figyelme e tekintetben is helyes irányt követ akkor, mikor törvényjavaslatot készít elő a vicinális vasútkról.

Mert ahol sok a föld, de kevés a közlekedési eszköz, ott nem lehet belterjes gazdálkodást folytatni. Fél Magyarország imádkozhatik jó közlekedési eszközökért, melyeknek híján vagyunk. Ha vasútak szelik át a magyar sivatagokat, nem prédáljuk el a mért-földekre terjedő termőhatárokat legelő használatra és szentermelésre, hanem értékes lesz minden talpalatnyi földünk és dúsan jövedelmező.

Azt hangoztatjuk, hogy földéhség van az országban: hiszen pariaon hevernek nagy területek. Azt mondják, nagyon drága a föld és egyes vidékeken ma is 300 korona a jó föld holdja. Van itt föld; meg bőven el tartja az a magyar munkást; nem kell innen kivándorolni. Csak az a baj hogy a föld nem ad elég munkát mert a közlekedési eszközök és csatornák hiánya miatt nem lehet a földön megfelelő arányú belterjes gazdálkodást, kertészkedést és mezőgazdasági ipart folytatni.

A mezőgazdasági állam. Magyarország mezőgazdasági állam. Szomorúan érezzük ezt ilyenkor, amikor az elemi csapásnak beillő rossz gazdasági év megfelel a földtermést s a gazdaember raktárait megdézsmálja.

A mostani rossz gazdasági év sok keserves feljajdulást eredményezett már eddig. Az újságok maguk is rettentően sötét képet festettek a szarazság folytán beállott gazdasági és pénzügyi bajoknak, ezekben a feljajdulásokban, ezekben a sötét színekben azonban több volt az impresszió, mint a valóság. Világosan meg lehet ezt állapítani most, amikor a gazdasági munka utolsó stációjához, a termés betakarításához eljutottunk. A gazda megcsinálja szamvetését és látja, hogy túlzottan ítélte meg a helyzetet.

A földművelési kormány jelentései itt állnak előttünk s a száraz statisztika rácafol

a szárazságra. A dolog így áll. Az ország idej termése nem volt jó. Még a közép-termet sem ütötte meg, de aztán nincs is tovább. Azokról a rettenetes károkról, amelyek a fölvet képelet látott, nincs szó.

Hiszen nem mondjuk, hogy nagyon meg lehetünk elégedve a gazdasági állapottal, csak az igazságnak megfelelően konstataálni kell, hogy nem olyan fekete az ördög, mint amilyenek láttuk. És ez vigasztaló. Vannak tragédiák, amelyek megvigasztalnak, ha jobban végződnék, mint ahogy vártuk. Vannak szomorú helyzetek, amelyeknek örüvendeni illik, ha kevésbé szomorúak a látogatnánk. Ez az úgynevezett szerencse a szerencsétlenségben.

Az idej rossz gazdasági évről megvizsgálhat egy másik körülmény is, amely szintén amolyan szerencse-féle a szerencsétlenségben. Az ez évi termés a külföldön sem volt elsőrangú. Ehhez képest a gabona-neműk ára emelkedett mindenütt. Ennek az a következménye, hogy a mi termésünk még mindig számottevő s amit vesztettünk mennyiségben: az árak emelkedett volta folytán azt visszanyerjük értékben. A gazda jó aron adhat túl gabonáján.

Az egyetlen pótolhatatlannak látszó veszteség: a takarmányhiány. Ezen az állam segít a lehetőség minden eszközzel. Így állunk tehát most, a nagy élelem csapás: a hónapokig való szárazság után. Inéségről tehát nem lehet szó.

De ez az esztendő így is nagy tanulságokkal szolgál. Magyarország mezőgazdasági állam. Anyagi jóléte földhöz kötött s egy teljesen rossz esztendő évek nyomorúságát idézheti elő. Véletlentől függ az ország anyagi boldogulása. A természet szeszélyétől, az esőtől, vagy szárazságtól, a hidegtől, vagy melegtől. Ma már a természetben alig lehet bízni. Bizony eltölődés vehető észre a naptári és gazdasági évszakokban. Ennyire kiszolgáltatva lennünk az idők szeszélyének nem szabad. A rendelkezésünkre álló módok igénybevételével kell védekeznünk az olyan meglepetések ellen, aminő egy rossz gazdasági év.

Mindezekből a tanulságokból azt a tételt lehet levonni, hogy Magyarország nem maradhat meg kizárólagosan a mezőgazdasági állam alapján. Változtatni kell a nemzetgazdasági politikáján.

Két hatalmas tere van a nemzetgazdasági boldogulásnak: az ipar és a kereskedelem. Ipari és kereskedelmi téren kell keresni tehát a kiegyenlítődest azzal az abnormitással szemben, amely a kizárólagos mezőgazdasági állam végzete lehet. Gyárak, iparvállalatok alapításának felada: a vár reánk ezen a téren. Amit csak okos ipari és kereskedelmi politika gondolhat, mind meg kell valósítani. A vállalkozási szellem hódítson ipari és kereskedelmi világunkban. Lassan, de fokozatosan kell atalakitani nemzeti be rendezkedésünket, amely mai formájában egy véletlen folytán veszedelme lehet az orszagnak. Ma pedig egy ország fejlődését, boldogulását nem szabad véletlenekre építeni.

Nómentes.

Szociálpolitikai téren évek előtt megindult a mozgalom a lélekkufarok ellen, akik a modern rabszolgakereskedés fejlesztése körül undort keltő agitálással buzgólkodnak. Szerencsétlen leányok megmentéséről, lelketlen kufarok üldözéséről lévén szó, természetes szimpátia kél e mozgalom javára s így mi más természetesebb, minthogy ma, mikor a

kongresszusok emberlaktá teréken mindenütt fennlen lobogtatták az előrehaladás zászlaját, a leánykereskedés prosperálásának megakadályozására is sorompóba állanak különböző emberbarátok.

Néhány évvel ezelőtt már volt egy ilyen kongresszus, most pedig Zürichből kapjuk a hírt, hogy a leánykereskedés ellen alakult nemzetközi kongresszus megkezdte a tárgyalásait. A kongresszus iránt világszerte megnyilvánult érdeklődésről tanuskodik, hogy azon tizennegy állam képviselteti magát, köztük Németország, Ausztria, Oroszország, Svéd-és Norvégország, Dania és Magyarország.

Sajátságos jelenség, hogy a mozgalmak, bármely kérdésről legyen is szó, mindig ki tudják kerülni a bajnak igazi mivoltát s mindig csak melléje dolgoznak. Nyomorról van szó? Nem arról tesznek, hogy ne legyen nyomor, hanem hogy minél több nyomorgó legyen, akivel jót tesznek. Kivándorlásról tanakodnak? A probléma nem az: milyen viszonyok teremtése mellett nem gondolnak az emberek kivándorlásra, hanem az: mit kell tenni, hogy akik ki akar vándorolni, ne tehesse meg?

Csak természetes, hogy a legutóbbi kongresszus filantropiáj, jogászai és közigazgatási kapacitásai nem a leánykereskedésről, hanem a leánykereskedésről tárgyaltak. Pedig ez az igen csunya mesterség, melyet okvetlenül üldözni kell, csak igen kicsi és alárendelt színtómaja az igazi bajnak. S itt azután a mozgalomnak teljes meddősege előtt állunk.

Addig míg maga a baj megmarad a színtóma ellen hisba küzdenek s ha sikerülne elérni a leánykereskedés teljes leverését, ezzel egyetlen szerencsétlen leányt sem mentenek meg a szerencsétlenségétől. Mert az csak műkedvelő avatatlanság, amikor a lélekkufarokat mindáltaalatosan csatlóknak mondják, az árúkat pedig becsületére tartó, félvezetett és azután erőszakosan megroított áldozatoknak. Ha csak azokkal kereskednének a lélekkufarok, akiknek nincs sejtelmük rendeltetésükről, nem volna érdemes az üzletet folytatni. A lorgalmat épen a tudók és vállalkozók teszik jövedelmüvé. Akik rászánták magukat az erkölcselenségre és tudva annak be árúinak, a hogy a kivándorlók legnagyobb része is nem félvezetett verbuáltak, hanem a szegénység nyomása alatt kivándorolni akarókból áll.

Már most mi lesz, ha a határszéli zsandar fölirtóztatja a külföldre tartó gyanús fiatal nőket?

— Vissza becsületeshez! — kiáltják a filantropok, pedig a valóság: vissza a honi pocsolóba!

Mit gondolnak? Segítve van azokon a szegény leányokon, ha nem mehetnek ki az országból? Hiszenjelen is akarának kimenni, ha itthon maradhatnak. Még az a gyanutlan teremtés is, amit bonnek szerződtek ki a leánykereskedők, ugyan mit csinál majd itthon? Lesz belőle itthon bonne? Dehogy. Valamivel később, valamivel kikoplatában kerül a romlásba, mert — ezzel tisztában kell lennünk — a leánybecsület a határon belül is megtalálja a maga külföldjét.

Szomorú kérdés, nem egészen illő róla az igazi szótárkészlettel beszélni és nem is hasznos. Mégis különös, hogy a mi szociológusaink csak azt látják, ami mar kifut a pohárból. Azt hiszem, mégis csak fontosabb maga az erkölcsi kérdés, mint annak egyik igen szomorú, de meglehetősen mellékes hajtása. Nevezetesebb, mi lesz azokkal, akik itt vannak, mint azokkal, akik kivándorolnak. A kivándorlás kérdése a leánykereskedelmnél is ugyanaz, mint egyéb kereskedelemnél. A tulprodukción eredménye ez, valósággal gazdasági export. Ezért, ha segíteni akarunk az exporton, nem a határon kell ezt kezdeni, hanem a határon belül. Ott pedig nem igen nyúlunk hozzá, mert ott a leánykereskedelem kérdéséből már a nő kérdés lesz, a nő-kérdés pedig egyszerűen férfi-kérdés. A férfi pedig nagyon, de nagyon ellene volna az áhított ideálnak, a női becsület abszolút hozzáférhetetlenségének.

Minden törvényes intézkedés, minden társadalmi felfogas arra törekszik, hogy a

női erény ne jusson tultengésbe. A feleségem legyen tiszta és hű, de a más feleség már ne legyen az. A leányom legyen ártatlan, de a leányok ne legyenek ártatlanok. Színház után is utcasarkon ne botránkoztassak meg a tisztességes hölgyeket, de legyenek utcasarkok és botránkoztatók azok számára, akik jóéjszakát kívántak a tisztességes hölgyeknek. A szegény leány meijnen dolgozni és a keze munkájával tartsa fenn magát, de a munkaadója irányában legyen hálás és engedelmis de nem kímélje az erényét, melyet a munkájával óv meg attól, hogy vasarra vigye. Ez a határon örkődő tisztesség meglehetősen alacsony a határon belül. Idebent a nő teljes elhatározóképesége birtokában ismeretlik el; ha valami baja akad egy férfi miatt, hát az ő baja, miért ment vele. A határon azonban megszűnik a szabad elhatározóképesége, ott a lelketlen kufar áldozatává válik és minden áron ki keli szabadítani a körmei közül, a belföldi aranyifjúság és ezüstaggastyankor körmei számára.

Ha már nem tudjuk nyilvántartani, hány ilyen szomorú existencia romlik a külföldön, olvassak meg őket, akik idehaza romlanak. És sokkal többen vannak idehaza a félvezetettek, a kizsakmányoltak, az akaraton kívül lealacsonyítottak. A nők, akik dolgozni akarnak s hogy dolgozhog juthassanak, le kell mondaniuk a tisztességükről. A leányok, akikre regényes formákban orvul vadásznak, a megcsalt asszonyok, akikbe az első bal-lépés után beolják a hitet: most már úgy is mindegy; a cseledeleányok, meg a színésznők, a nevelőnők és a gépiró-kisasszonyok — sok nagyon sok közöttük az érintetlen pecu-letű, de egy sincs közöttük, akiknek érintetlensége nem ostromok, kísértések és zsarolások közepette tartana magát.

A nőt munkára csabítják, nem mivel a munka megövína őket hanem mert a munka kiszolgáltatja őket. A dolgozó férfi független, a dolgozó nő rabszolga. Ide tekintsenk a leánykereskedők ellenségei, mert itt készül az arú a lélekkufarok számára. Itt banul az elkecseregett, de nagyon is igaz okoskodás: hat akkor minek dolgozzunk és járjunk rongyosan? Nem okosabb akkor nem is dolgozni és selyembe öltözködni? A dolgozó nőnek teremtésnek védelmet és függetlenséget és a nő tisztességét keressek a férfiakon. Vagy pedig hagyják békén az egész förtelmes kérdést és ne akadályozzák meg a szerencsétleneket abban, hogy ott pusztuljanak el, ahol nekik teszük.

Ujdonságok

Szentes, 1904. szeptember 22.

— Emlékeztető. Csongrádvármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 22-én, ma délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart a vármegyehez kisternében.

— A Duna-Tisza csatorna irodája. Budapestről írják lapunknak, hogy a kereskedelemügyi minisztérium ott, a Lánchídtúra 1-6 szám alatt levő épületben külön irodát rendezett be a Duna Tisza-csatorna előkészítő munkálatai számára. A miniszter szakemberei itt személyen dolgoznak a csatorna előmunkálatai tervein, amelyek természetesen nagy tevékenységet igényelnek.

— Az orosházi Kossuth-szobor leleplezési ünnepélye, múlt vasárnap, a kellemetlen idő dacára is, programszerűen folyt le s az ünnepi beszédet a szobor-leleplezésekor Veress József ev. lelkész országgyűlési képviselő mondotta. A leleplezés után a küldöttségek, ezek közt Szentes város küldöttsége is, élén Mátóffy Ferenc dr. polgármesterrel, megkoszorúzták az igen sikerült kivitelű szobort. Talán idején volna már, hogy nálunk is újabb életjelt adjon magáról a Kossuth szobor bizottság és mielőbb létesülne végre a szentesi Kossuth szobor is.

— **A járási számvévké kivétele.** A pénzügyminisztériumban hosszabb tanácskozás után befejezték a járási számvévké kivételeinek előmunkálatait és a kivételeket legközelebb már nyilvánosságra is fogják hozni. Az újonnan rendszerezett járási számvévségek f. évi október 1-én kezdik meg működésüket.

— **A fogyasztási adó bérlete,** melynek három éve f. évi december 31-én lejár, a jövő évtől kezdődő három évre a városé lesz. Mint erről lapunk néhány előző számában írtunk, Szentes város képviselőtestülete teljes felhatalmazást adott a tanácsnak arra nézve, hogy a fogyasztási adószedésnek a város által leendő átvétele érdekében, illetékes helyen a saját hatáskörében mindent tegyen meg. Par hét előtt Mátéffy Ferenc dr. polgármester és Bugyi Antal főjegyző személyesen jartak fent ebben az ügyben Budapesten a pénzügyminisztériumnál, kérvén, hogy a miniszter, versenytárgyalás mellőzésével, fogadja el a város által a fogyasztási adó kezelésének átvételére tett ajánlatot, mely szerint a város ezen javadalomért a mostani bérletesség által eddig fizetett évi bérösszeget fizetné az államkincstárnak. A polgármester és főjegyző ezen útjuk alkalmával, a pénzügyminisztérium illetékes szakreferensétől, előterjesztett kérésükre a szokásos, sablonos kitérő választ kapták. Most azonban a kérdés már eldőlt, a minisztérium utasította a szegedi pénzügyigazgatóságot, hogy a várossal, a tett ajánlat alapján, a fogyasztási adókezelésre, 1905. január 1-től kezdődő három évre a szerződést kösse meg és a pénzügyigazgatóság ezt már hivatalosan közölje is a város előjáróságával. Hogy ez az ügy ilyen gyorsan és Szentesre nézve kedvezően nyert elintézését, ez kétségen kívül Csató Zsigmond dr. főispán érdeme, aki a legnagyobb örömmel interveniált készségesen személyesen is a pénzügyminiszternél, hogy a város kérése a leggyorsabban teljesíttessék.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte Farkas Antal írórtársunkat, a tehetséges költőt, s a »Szegedi Napló« belső dolgozóját. Edes atyja: Farkas Benedek ügyvéd f. hó 17-én, szombaton délután 4 órakor, hosszas betegség után, 79 éves korában meghalt, másik fia: Farkas Lajos várm. írnok itteni lakásán A megboldogult, akit általánosán Farkas Bencczenek neveztek, ifjabb éveiben ügyvédi gyakorlatot folytatott, majd a hetvenes évek derekán szentesi főkapitányan választották meg, később városi tanácsnok is volt. Hivatalkában nagy volt a tekintélye, s jobarátai, ismerősei tömérdek jellemző apróságot tudnak említeni paratlan becsületességéről, élesei műségéről, különösen pedig elpusztíthatatlan vig kedélyéről. Ez a jó kedély volt életének szerencsés adománya, mert nem engedte kétségbeesni, mikor később sorscsapások sújtották. Mikor kisebbségben maradt a választásoknál — akkor még a főkapitány is választás alá esett 6 évről 6 évre — akkor sem hagyta el a jó kedve, hanem, sokaknak még ma is emlékezetes bucsúbeszédében magyarul megmondta, mi a véleménye egynémely város autonómiajáról.

— **Allas nélkül maradva Szentesen,** Mezőtúron nyitott ügyvédi irodát, de akkor már betegeskedni kezdett és azóta folyton kinosza betegsége, melytől végre jótékonyan váltotta meg most a halál. Temetésé hétfőn délután volt, nagy részvéttel, a kiséri gyászháztól és haláláról a gyászoló család a következő jelentést adta ki:

»Alulírottak mély fájdalommal jelentik, hogy a felejtethetlen jó apa és nagyapja: Farkas Benedek hitese ügyvéd, Szentes város volt rendőrfőkapitánya és tanácsnoka, életének 79-ik, hazasságának 36-ik évében a f. hó 17-én délután 4 órakor elhunyt. A megboldogult hült teteme f. hó 19-én d. u. 4

órákor fog a IV. tized 8 sz. gyászháztól, a róm. kath. egyház szertartása szerint, a kálvária temetőben örök nyugalomra tétetni. A sokat hányatott hajó rővbe tért. Adjon a mindenható a fáradt vándornak csendes pihenést, örök nyugalmat!

— **A 7 évesnél idősebb elhagyott gyermekek tartásdíja.** A belügyminiszter rendeletet intézett az állami gyermekmenhelyek igazgató főorvosaihoz, a hét évesnél idősebb elhagyott gyermekek ügyében. A hét éven fölül elhagyott gyermekek után a nevelőszülőknek fizetett havi tartásdíj s az illetőségi községek-től követelt összegek tekintetében eltérő gyakorlat a jövőre vonatkozólag a belügyminiszter a következőket rendeli: A hét éven fölül gyermek havi tartásdíja 10 korona. Ezt a gyermekmenhely igazgatójának egész összegében kell kifizetnie, illetőleg előlegeznie a nevelőszülőknek, ha csak a hét éven fölül elhagyott gyermeket olcsóbban önként el nem tartja. A szóban levő tíz koronából az igazgatóság sem ruházat, sem teleporvosi díj, sem egyéb cimeken semmit vissza nem tarthat. A kifizetett havi 10 korona tartásdíjon kívül az illetőségi községtől egyéb díj megterítése nem követelhető.

— **Oltás a lépfene ellen.** Nem éppen új dolog már, hogy a lépfene ellen a háziállatokat a Pasztör módszerre szerint való beoltással kell megvédeni. Ugy látszik azonban, hogy ezt a fontos állategészségügyi intézkedést néhol nem tartják be. Ezert is a földmívelésügyi miniszter most körrendeletet adott ki, mely vármegyénkhez is megérkezett és amelyben az oltásra vonatkozó szabályrendelet athagását rendőri kihágásnak minősíti, mely ellen akik vétenek, ezennél 200 koronáig terjedő pénzbírságban marasztalandók el.

Borju- és tehéndíjazás Mindszentén. A »Csongrád megyei gazdasági Egyesület« ez évben a szokásos borjudíjazást nem Szentesen tartja meg, hanem Mindszentén, miután az előző években Szentesen tartott ezek a díjazások jórészt meddőkk maradtak holott Mindszentén, miután ott a tejszövetkezet több év előtt történt megalakulása folytán a jószágállomány jelentékenyen javult — minden előfeltétel megvan arra, hogy a díjazás eredményes lehessen. A borjudíjazás október 2-án délelőtt 10 órakor lesz a mindszenti vasúttér e célra kijelölt helyén és a Gazdasági Egyesület az alkalommal, a földmívelésügyi miniszter anyagi támogatásával, 500 korona díjat fog kiosztani. Természetes, hogy a díjazásra nemcsak mindszenti gazdák vezethetnek elő szopos borjas tehéneket vagy borjúkat, hanem bárki csongrád megyei gazda. Mindszentén a borjudíjazás előkészületeinek megtételére, Tary István járási főszolgabíró elnöklése mellett előkészítő bizottság alakult. A díjazás közelebbi feltételeiről a Gazdasági Egyesület által legközelebb kibocsátandó hivatalos hirdetmény útján értesül majd a gazdáközönség.

Jótevény célú szini előadás. A városunkban működő szintársulat, a »Malbissarumim« által felkérve, értesülésünk szerint október 2-án, a szegénysorsú zsidó iskolások segítő egyjótékony alapja javára tart előadást, mely alkalommal, ha csak valami akadály nem merül fel közben, az egyjótékony kérésére a Lili operett kerül majd színre. A jótevény célú előadásra azzal hívjuk fel már jóelőre a közönség figyelmét, hogy ezen előadásra jegyek G u n s z t Lipót kerekedésében már most előre válthatók.

— **Új tanító a megyében.** A közoktatásügyi miniszter D a v i d o v i c s György okleveles tanítót a minszenti állami elemi iskolához rendes tanítónak nevezte ki.

— **Éjjeli menedékhely.** Gorkij Makszimnak, az ifjú orosz írók legkiválóbbjának egyik megkapóan sötét jelenetekben gazdag, határos színműve viseli a fenti címet. És ezt az orosz életről vett érdekfeszítő színművet mutatja be ma este nálunk a szintársulat, mely színmű mindenütt rendkívüli hatást keltett. Épp ezért ajánljuk a ma esti előadást olvasóink szíves figyelmébe.

— **Új ártézükú Mindszentén.** Mindszentén legközelebb új ártézi kúttárnak Az erre kiküldött bizottság már meg is állapította az új ártézi kút helyét az újfaluban, Flóriáncsik szatócs házával szemben. A község előjárósága a kút fúrásra versenytárgyalást hirdetett, melynek határidejét f. hó 31 re tűzte ki.

— **Brutális férj.** B o d a Gáspár kiteleki gazda arról volt nevezetes a falujában, hogy a feleségét V á g ó Mária nap-napra elverte. A szegény asszony sokáig tűrte a brutális férj kegyetlenkedéseit, de mikor a nyár folyamán B o d a mezőn egy kapával vagta nyakszirtán, az asszony elhagyta a családi tűzhelyét és az ura ellen fenyejtő feljelentést tett a szegedi bíróságnál. Az ügy f. hó 17-én került elő tárgyalásra és a bíróság a brutális férjért négy heti fogságra és 40 korona pénzbüntetésre ítélte el. Az ítélet jogerős. A bántalmazott asszony ezenkívül válokeresetet indít a férje ellen.

— **Megölte a gyermekét.** Borzasztó kegyetlen bűnt követett el Marsi Mária, egy 20 éves leányzó, aki f. hó 10-én egy gyermeknek adott életet és hogy gyalázatát elítélje, harmadnapra a szülés után az ártatlan teremtés nyakát elvágta, gyermekének hulláját beledobta a pócegdörbörbe. A rettenetes bűn elkövetése után az emberi érzésből kivetkőzt leány kimenekült a tanyák közül, majd mikor megtudta, hogy rendőrök keresik, visszajött ismét a városba és saját kezével emelve ki ártatlan gyermeke hulláját a pócegdörbörből, bevitte azt Fazekas rendőrfőnömethez, aki nyomban kiválta a bűnös teremtést, és az ügyet áttette a büntető bírósághoz. A saját anyja által kegyetlenül lemészárolt gyermek hulláját tegnap boncolták fel.

— **Jószágforgalom őszi vásárlunkon.** A mult szombaton kezdődött őszi országos vásárlunknak a kedvezőtlen idő folytán bekövetkezett elsilányulását igazolja, hogy ezen a vásárlón, mely egyébkor a legforgalmasabb szokott lenni, ezúttal csak 572 szarvasmarha, 158 ló, 432 sertés és 85 dib. juh került eladásra.

— **Elitölt gyujtató.** A szegedi esküdt bíróság f. hó 20-án foglalkozott: M o l n á r Antal, kunszentmártoni illetőségű 17 éves bérleségnyi bünyűgyével, aki a f. évi március 18-án éjjel, miután előbb a kenyéradó gazdájától megszökött, hat héttel a szökés után a gazdája: L a s z l ó Ferenc tanyáját felgyujtotta, előbb egy talicskát és több egyéb szerszámot elvitte, majd a vad és védőbeszéd meghallgatása után lopásban és gyujtogatásban mondták ki vétkesnek a fiatal leánykát, akit aztán a bíróság e verdikt alapján 1 évi és 6 havi börtönrre ítélte el.

Közzgazdaság.

Szentes, 1904. szept. 20.

A gabona izzel a hét eleje óta kissé megelénkült, az árak ismét emelkedő irányzatúak és így úgy az eladási, mint a vételkedv kedvezőbb, mint a mult hét végén volt.

Folyó hó 9-én a helyi piaci árak a következők:

Búza	métermázsája	10 frt. — kr.
Arpa		7 , 50 ,
Zab		7 , — ,
Kukorica		7 , 50 ,

Színház.

Szombaton, f. hó 17-én Leիր szép zenéjű operettje, a »Drótostóte került színré, szépen telt ház előtt, kerekded, összevágó előadásban. A társulat két énekesnőjének hálás szerep jut ebben az operettben és mind a ketten derekasan meg is állták a helyüket, úgy játek mint ének tekintetében úgy, hogy egyformán illeti dícséret Szalai Vilma (Miczi) és Solti Vilma (Zsuzska), akik mellett ügyesen töltötték be szerepöküket: Gyárfás (Miklos), Kovács (Güntner) és Perényi (Jankó), míg Madas (Pfefferkorn) nem kevésbé lett volna jó, ha kevésbé túloz.

Vasárnap este egy új népszínművet adtak, a »Falugyöngyét. — ami alkalmas adhat Szalai Vilmanak, hogy beigazolja róla már korábban alkotott véleményünk helyes voltát, hogy sokkal inkább illik bele a népszínmű keretébe, ahol kitűnő személyiségét a tűzről pattant paraszt menyecskeének s nőtárs leányának, — mint az operettébe. Az előadott népszínmű egyébként a gyengébb kvalitásúak közül való, amelyek szereptanúásvál alig érdemes a színész gyötörni. Hétfőn zónában a »Bob herceg» operettét ismételték, melynek címszerepét e alkalommal Szalai Vilma énekelte végig tisztán; csengő, üde hanggal. Ellenben most az a szerepváltozás történt, hogy Annie szerepét Solti Vilma helyett Baloghyné énekelte.

Keddén a vígszínház egyik legszelembőbb kasszadarabja, a »Lúte című francia bohózat került bemutatásra, a címszerepben Gerőfi Ionával, aki a kétlaki — kókött és szent — asszony szerepét nagy virtuozitással igyekezett úgy megjátszani, hogy mind a két spéciesben kitűnő nyújtson. Ez a faradozása a széptelenség színésznőnek ha nem is tökéletesen, de elég jól sikerült, bár sokkal jobb szent volt, mint korott, ami különben nem az ő hibája. Lúte és Kasztilyon két olyan alak, amilyent csak a parisi bulvárok izzó léghőre terem és nevel. Alakok, akik egy varázsütésre átváltoznak, ahogy talpuk alatt a parisi aszfaltot érzik és akiket tehát lélektanilag nagyon nehéz következtessen elibenk állítani olyan ábrázoló művészeknek, akiknek lelkétől az a világ, az a légkör merőben idegen, akik azt közvetlenül soha nem látták és akikben nincsen meg a művészi intuíció olyan nagy mértékben, hogy képzelő erejük varázsolja legalább eljűk azt a nekik idegen világot. E részben Gerőfi Ionánál (Lut) sokat segített élénk temperamentuma és nagy intelligenciája, ellenben Balogh (Kasztilyon) semmiképen sem tudta magát tökéletesen beélelni a szerepébe és mi úgy véjük, hogy az a szerep inkább Kovácsnál lett volna jó kézben. Egy ilyen szerepcseré a jövőben

csak előnyére lehet az előadásnak, ha Lutot ismétlik. Pedig megismételhetik ezt az előadást, különösen, ha jobban kiélezzik színészeink a hatásos jeleneteket. Az első felvonásban például Lutnak vallomást kell tennie, hogy ha ő pezsgőt iszik, elveszti a fejét és a kapcsolt részeket. Ez a jelenet teljesen elmosódott, pedig ez a mondas póinja is a darabnak, aminek ki-szinezése nélkül az a jelenet, melyben a tanár Lútból pezsgővel csalja ki a titkat, érthetetlen marad. A többi szereplők közül igen jó volt Krasznay (Dupon) Baloghné és Gáspár Anna. Acs (Frankolén) maszkhú volt a vígszínház tanárjához, Tanayhoz, de — kissé bizony túlozt.

Felelősszerkesztő: BÁNFAI LAJOS.

Társ szerkesztő: MATEFFY LÁSZLÓ

Adóatlajdonos, Szentes és Vidéke könyvnyomda

3783/ktv. 1904 szám,

Arverési hirdetem. kivonat.

A szentesi kir. járásbíróóság mint telek könyvi hatóság közírré teszi, hogy ifj. Zoldos Ferenc végrehajlatának Kis Pal Imre végrehajlatát szenvedett elleni 900 korona tőke követelés és jár. iranti végrehajlati ügyében a szentesi kir. járásbíróóság területén levő Szentes város belterületén fekvő a szentesi 379 szíjtkvben A. +. 1 sor-szám alatt felvett 462 hrszámú beltelkes házra 1200 koronában ezennel megállapított kiküldési árban az arverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1904 évi november hó 10-ik napjának délelőlt 9 órakor ezen telekkönyvi hatóság helyiségében megtartandó nyilvános arverésen a megállapított kiküldési áról is eladtni fog.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsáranak 10 százalékot vagyis 120 koronát készpénzben vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a banatpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szentesen a kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóságnal, 1904. évi augusztus hó 19 én.

ZOMBORI kir. albiró.

3555/ktv. 1904.

Arverési hirdetem. kivonat.

A szentesi kir. járásbíróóság mint telek könyvi hatóság közírré teszi, hogy Násdos Aladár és t. végrehajlatának Bihari László és Veron kiskorúak képviselétében B. Bihari Mihály, gyám végrehajlat. szenvedett elleni 40 korona tőke követelés és jár. valamint a csatlakoztatott Purgel Gergely 186 kor. 30 fillér tőke és járuléka, úgy ifj. Vigh Mihályné 49 kor. tőke és járuléka iranti végrehajlati ügyében a szentesi kir. járásbíróóság területén levő Szegvár község határában fekvő a szegvári 3929 szíjtkvben A. +. 1693/a. hsz. a felvett sápi legelőre 380 korona; továbbá az ugyanazon szíjtkvben A. +. 1673/a. hsz. a. felvett sápi legelőre 74 korona; továbbá az ugyanazon szíjtkvben A. +. 1058 a. i. hsz. a. felvett kórógypart. tanyaföldre 1635 korona, — továbbá az ugyanazon szíjtkvben A. +. 1158/58. d. hsz. a. felvett kórógyre 108 korona; — végül az ugyanazon szíjtkvben A. +. 740/b. hsz. a. felvett oromdűlőbéli szőlőre 68 koronában ezennel megállapított kiküldési árban az arverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi október hó 22-ik napjának délelőlti 9 órakor Szegvár község házánal megtartandó nyilvános arverésen a megállapított kiküldési áról is eladtni fognak.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsáranak 10 százalékot vagyis 38 koronát, — 7 kor. 40 fillert, — 163 kor. 50 fillert, 10 kor. 80 fill. és 6 k. 80 fillert készpénzben vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a banatpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szentesen a kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóságnal, 1904. évi augusztus hó 9 ik napján.

ZOMBORI kir. albiró.

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált házi szer, amely már több mint 34 év óta megbízható bedörzsölési alkalmasított készítmény, csúszni és megbűlekedni.

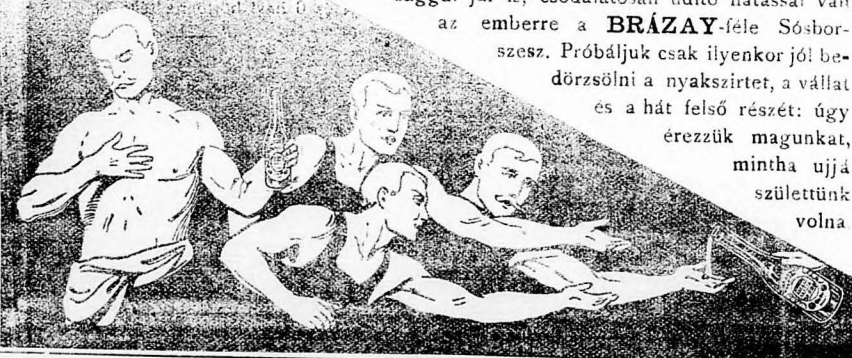
Intés. Silányabb utazatok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csakis eredeti üvegek dobozokban a „Horgony“ védjegyvel és a „Richter“ czímgyűjtséssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa.
csész. és kir. udvari szállító.
Rudolstadt.

Brázay-féle Sósorszesz

Minden munka után, akár testi, akár szellemi fáradtsággal jár is, csodálatosan üdítő hatással van az emberre a BRÁZAY-féle Sósorszesz. Próbáljuk csak ilyenkor jól be-dörzsölni a nyakszirtet, a vállat és a hát felső részét: úgy érezzük magunkat, mintha ujja születünk volna.

Nyomatott a »Szentes és Vidéke« könyvnyomda gyorsajtóján Szentesen 1904

Csemege szőlő van
eladó SZATHMÁRI
EDÉNEL. 3—3

Érsek Imre I. 698.
számú haza oicsón és
kedvező feltételek mel-
lett eladó.